

عنوان مقاله:

کشف یک حقیقت مهم تاریخی: حضور ایزد بهرام در نقش برجسته تاق بزرگ بستان

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات باستان شناسی، دوره 13، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

ایمان خسروی - دانش آموخته دکتری باستان شناسی، دانشگاه مازندران، مازندران، ایران.

رضا مهرآفرین - استاد گروه باستان شناسی، دانشگاه مازندران، مازندران، ایران.

سید رسول موسوی حاجی - استاد گروه باستان شناسی، دانشگاه مازندران، مازندران، ایران.

خلاصه مقاله:

نقش برجسته های صخره ای همواره در طول تاریخ، یکی از مهم ترین رسانه های تبلیغاتی برای عموم بوده است. استفاده از این رسانه مهم، در دوران هخامنشیان از اهمیت ویژه ای برخوردار بود که نقش برجسته ها و کتیبه های بیستون، مصداق عینی آن است. این روند در دوران پارت نیز همچنان ادامه یافت تا آنکه در دوران ساسانی چه از نظر پرداختن به جزئیات هنری و چه از نظر محتوا و همچنین از نظر کمی، به دوام و قوام کامل رسید؛ اما شخصیت شناسی در نقش برجسته های ساسانی به دلیل استفاده از الگوهای مشابه موضوعی در بین پادشاهان مختلف این سلسله و نیز عدم وجود کتیبه در اکثر این نقوش، همواره دچار نقصان فراوان و محل مناقشه بین پژوهشگران بوده است. در این پژوهش که بر اساس هدف از نوع تحقیقات بنیادی و بر اساس ماهیت و روش از نوع تحقیقات تاریخی است، سعی گردید تا به مدد قرائن تاریخی، شواهد چهره شناسی و مطالعات نشانه شناسی، هویت واقعی یکی از شخصیت های حاضر در نقش برجسته تاق بزرگ بستان-که به غلط «اهورامزدا» معرفی شده است- روشن گردد. بر این اساس، مهم ترین پرسشی که مقاله حاضر درصدد پاسخ گفتن به آن است این است که «شخصیت مورد نظر در نقش برجسته تاق بزرگ بستان کیست؟». فرضیه متناظر با این پرسش نیز چنین است: شخصیت مورد نظر در نقش برجسته تاق بزرگ بستان، با استناد به قرائن تاریخی و متون مذهبی، شواهد چهره شناسی و نشانه شناسی، «ایزد بهرام» است و نه اهورامزدا.

کلمات کلیدی:

نقش برجسته های ساسانی، تاق بزرگ بستان، اهورامزدا، ایزد بهرام، چهره شناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1292587>

